

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 2. 12. 1955, sp. zn. 1 Tz 261/55

Číslo:

Právní věta:

Jednotlivě hospodařící rolník odpovídá trestně za neobdělání ladem ležící půdy dané mu do povinného nájmu jen tehdy, když má dostatečné prostředky k tomu, aby bez újmy hospodaření na dosavadních pozemcích a bez jiných tíživých následků mohl půdu danou mu do nájmu vlastními prostředky obdělávat.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 02.12.1955

Spisová značka: 1 Tz 261/55

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obviněnému rolníku hospodařícímu na zemědělské půdě o výměře 9,35 ha přidělil místní národní výbor v roce 1954 podle zákona č. 55/1947 Sb. do povinného nájmu další pozemek ve výměře 2,70 ha. V hospodářském roce 1955, a to do 15. května uvedeného roku, však obviněný pozemek takto mu do nuceného nájmu přidělený neobdělával a nechal ho ležet ladem.

Lidový soud v Prostějově rozsudkem z 5. července 1955 uznal obviněného vinným trestným činem ohrožení jednotného hospodářského plánu podle § 136 tr. zák.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem zrušil rozsudek lidového soudu a tomuto soudu uložil, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Generální prokurátor ve stížnosti pro porušení zákona namítá, že lidový soud, uznáv na vinu obviněného trestným činem podle § 136 tr. zák., porušil zákon v tomto zákonném ustanovení, poněvadž neprávem dospěl k názoru, že obviněný odmítl hospodařit na přidělených pozemcích bezdůvodně, ačkoliv stav přidělených pozemků a také všechny provozní podmínky, vesměs příznivé, umožňovaly obviněnému, aby příkaz MNV mohl bez obtíží splnit. Generální prokurátor vytýká lidovému soudu, že nevzal v úvahu obhajobu obviněného, který se snažil dovodit, že hospodaření na

pozemcích jemu přidělených bylo proň hospodářsky i finančně neúnosné a že neměl dostatek pracovních sil.

Stížnost pro porušení zákona je důvodná.

Směrnice pro naši zemědělskou politiku, jak vyplývají z výsledků zasedání ÚV KSČ z června 1955, označily za hospodářsky a politicky do budoucna neúnosný takový stav, jestliže v našem státě je dosud značný počet hektarů půdy v povinném nájmu, a z toho velká většina u jednotlivě hospodařících rolníků za okolností, že obdělání půdy v povinných nájmech nemohou rolníci zvládnout, protože sami mají velkou výměru půdy, nedostatek pracovních sil a provozního zařízení. Půdu ladem ležící je třeba přidělit především státním statkům, po případě jednotným zemědělským družstvům, jinak ji však obdělá podle platných směrnic STS za pomoci národního výboru. Tyto směrnice nepřipouštějí jiný výklad než ten, že ladem ležící půdu lze dát do povinného nájmu jednotlivě hospodařícímu rolníku jen tehdy, když má dostatečné prostředky k tomu, aby bez újmy hospodaření na dosavadních pozemcích a bez jiných tíživých následků mohl půdu danou mu do povinného nájmu vlastními prostředky obdělávat.

Podle zjištění lidového soudu obviněný, jinak vzorně plnící střední rolník, má dostatečně vybavenou usedlost, zejména má i dostatek pracovních sil, aby půdu, jež mu byla dána do povinného nájmu, řádně obdělával. Při tom však lidový soud přechází skutečnost ze spisů patrnou a svědecky potvrzenou, že obviněnému k jeho původní výměře půdy byla již dříve přidělena poměrně značná výměra půdy do povinného nájmu. Nebyla také dostatečně přezkoumána obhajoba obviněného, že půda jemu daná do povinného nájmu byla špatné jakosti, takže by musil na hospodaření značně doplácet, kdyby i tuto půdu byl nucen obdělávat, že neměl ani finanční prostředky, aby si opatřil umělá hnojiva a osiva pro tuto půdu.

Jen správné zjištění a zhodnocení všech těchto skutečností mohlo být bezpečným podkladem pro posouzení, zda obviněný za dané situace měl všechny předpoklady k tomu, aby mohl úspěšně hospodařit i na další půdě jemu dodatečně dané do povinného nájmu, aniž se musil obávat, že to bude pro něho spojeno se ztížením hospodaření na dosavadní výměře, a zda tedy oprávněně odmítl převzít další půdu k obdělání. Jen takto mohl také lidový soud posoudit, zda byl v daném případě též správným a zda odpovídal směrnicím naší zemědělské politiky postup MNV, když na obviněného vložil další úkoly, jež po případě tento nemohl vzhledem ke svým osobním poměrům a zařízení své usedlosti zvládnout a zda konečně takový postup vůči střednímu rolníku není s to narušit zásadu upevňování svazku dělníků a rolníků.

Lidový soud, který se řádně nevypořádal s obhajobou obviněného snažícího se dokázat, že jeho postoj k obdělání dalších pozemků byl za dané situace oprávněný, porušil takto svým rozsudkem zákon v ustanovení § 2 odst. 3 tr. ř., z něhož mu plynula povinnost, aby v zájmu spravedlivého výroku o vině i trestu zjistil všechny skutečnosti pro takový výrok rozhodné, ať již mluvily ve prospěch obviněného či v jeho neprospěch.

* Viz též č. 12/1956 Sb. rozh. tr., zejm. redakční poznámku k tomuto rozhodnutí.